

Jul på Hospice Sydvestjylland

Efteråret er over os. Det flotte store kastanjetræ har smidt sine kastanjer, og bladene falder nu i store mængder. De, der kommer ud i haven eller kan se derud, kan på denne måde tydeligt fornemme, at efteråret er på sit højeste.

Fødselsdag og Advent

Vi er derfor nu ved at forberede december måned, som jo er en speciel måned med mange traditioner. Selv om vi kun kan holde 3 års fødselsdag den 11. december, har vi allerede faste traditioner. Der skal være stor fælles julefrokost for patienter, pårørende og personale; der skal være stemningsfuldt Luciaoptog, søndage

med lys i adventskransen, og hele huset vil gradvist blive pyntet smukt op. Desuden spreder der sig ofte

gode dufte fra køkkenet på grund af æbleskiver, gløgg og julebag. Dufte, der giver en helt speciel julestemning hos alle.

Hjerternes fest

Julen er hjerternes fest og en højtid, der betyder rigtig meget for mange. Især betyder den ofte meget i forhold til traditioner og erindringer. Samtidig er julen også ofte tiden, hvor man ser tilbage på året, der gik, og tanken om at netop denne jul nok bliver den sidste, gør en stor forskel for såvel patienten som de pårørende.

Vi har på Hospice et ønske om at hjælpe den syge til at leve livet til man dør, og hjælp til at få mest ud af den enkelte dag ved at "gribe nuet". Et NU som ofte kan være meget intenst og kostbart.

Juleaften.

Ser vi i denne sammenhæng på selve julen, vil jeg gerne beskrive hvilke rammer, der er omkring juleaften på Hospice. Julegudstjenesten, som for mange er en fast og vigtig del af julen, holder vi allerede den 23. december. Dette har vi valgt ud fra, at mange af vore patienter er præget af svær træthed, og derfor fordeles oplevelserne af tiden på den måde. Selve gudstjenesten foregår i vores smukke Stillerum og er velbesøgt.

Juleaften er der som på en

almindelig hverdag 4 plejepersonaler i vagt, og desuden er der dejlig hjælp fra 1-2 frivillige. Rammerne for aftenen bliver ud fra ideen om at gøre julen hjemlig, hyggelig, højtidelig og ikke mindst hjertelig. Der skal være plads til den enkelte familie og deres traditioner. De fleste patienter har en del af familien til at være med til selve julemiddagen og julehyggen.

Julemiddagen

Der dækkes op med flotte julefarver, dekorationer og servietter på smukkeste vis. Der serveres smagsoplevelser med andesteg med alt, hvad der hører sig til og en særlig god rødvin. Til dessert er der ris a la mande, naturligvis med mandelgave. Under spisningen er der tradition for, at der bliver sunget et par julesange. Herefter søger personalet og de frivillige for at få bordet ryddet, og nogle patienter vil gerne have hjælp og pleje. Flere familier foretrækker nu for en

stund at trække sig tilbage og være sammen med sine egne og måske åbne lidt gaver og få en lille snak. Dette synes at være et ønske for mange, og ønsket om denne privathed respekteres.

Juletræet

Når der er givet hjælp hvor det ønskes, gøres der klar til dansen om det kønne juletræ, og der bliver sunget så smukt. Sang er en kilde til glæde, stemning og frirum for følelser.

Herefter er der tid til kaffe og en lille en sammen med alle de søde fristelser. Mætte af god mad og oplevelser melder trætheden sig som ofte omkring 22 tiden.

Personalet har fast 1 vagt jul eller nytårsaften hvert 2. år. Trods dette oplever vi stor villighed og glæde ved at måtte være med til at gøre juleaften til en helt speciel og intens aften. Dette opleves også fra de frivilliges side. Tak for dette.

Marianne Rosenbæk

- Det er en glæde hver dag

Samtale med ikke-køkkenleder Elsebeth Pedersen

Jeg møder op i den tro, at jeg skal have en samtale med køkkenlederen, men bliver venligt korrigeret: - Jeg er faktisk ikke køkkenleder, understreger Elsebeth Pedersen med et smil, for det sidste ca 1½ år har vi 3 kolleger i køkkenet fungeret som et tværgående team med en flad struktur. Alle er særdeles tilfredse, for det fungerer rigtig godt. Vi har hver især særlige kompetencer, men kan udmærket tage over ved ferier eller fravær. Lene er kok og har arbejdet på Henne Kirkeby Kro, Charlotte er uddannet køkkenleder med et tidligere virke på plejehjem, og selv har jeg en baggrund som ernæringsassistent på Sydvestjysk Sygehus.

Fra sygehus til Hospice

-Det var en helt utrolig overgang, siger Elsebeth, at komme fra en næsten industriel produktion i et sygehuskøkken til her på Hospice, hvor vi tilbereder individuelle retter ud fra

patienternes ønsker. På Hospice føler jeg mit arbejde værdsat, og sammen med de gode kolleger er den kreative formåen i højsædet. Hver dag er det en glæde at komme på arbejdet. Og så er det dejligt, at vi her i køkkenet ikke skal tænke i kalorielette løsninger eller minimerede fedtprocenter; tværtimod, det drejer sig om at kræse for patienterne, ja udvikle et kræse-gen, masser af fløde og dejlige desserter, men i passende små portioner, for appetitten er jo ikke stor. Fra køkkenet tager man meget gerne en snak med patienten om særlige ønsker, men ellers formidles de via plejepersonalet.

Stegt flæsk og ...?

Jeg spørger Elsebeth om, hvordan de anretter maden, og fluks henter hun dagens menubakke, der er en bedre restaurant værdig: delikat udskæring af kød, fortræffelig sauce, pynt med grønt og fristende dessert – alt i passende små portioner, fx beregner man til desserten kun en spiseskefuld.

Køkkenteamet deltager på

skift i aftensmåltidet 1-2 gange om ugen, og her gælder det om at slå "lytelapperne" ud, for ved bordet falder der inspirerende bemærkninger om dagens retter og yderligere forslag. Er der bud efter de gamle yndlingsretter, fx stegt flæsk med persillesovs? -Nej, det er der faktisk ikke, svarer Elsebeth, kun en sjælden gang, men så laver vi den skam efter alle kunstens regler. I det hele taget, betoner hun, er der en god og jævnlig munter stemning under spisningen. Det er, som om patienterne oplever en tiltrængt pause fra tyngende besvær og tanker.

Mærkedage

De pårørende kan bo for en rimelig pris på Hospice og betaler 45 kr. for en middag, - men så er prisen inklusiv moms, understøtter Elsebeth. Det skal nemlig ikke hedde sig, at de pårørende bliver flået!

Så er der mærkedagene, hvor patienten med de pårørende fejrer fødselsdag, guldbrillup eller en form for afskedsfest. Her kommer det store kulinariske udtræk til sin ret, forstår man, og de frivillige træder til som en uvurderlig hjælp med borddækning og pyntning.

Har I noget nyt på beddingen?, forhører jeg mig. -Jo da, vi har lige introduceret en såkaldt temaaften, denne gang en jagtmiddag med dyrekølle, vilde bær og det hele, naturligvis ledsaget af "husorkestret", dvs. Kurt på harmonika, en af de trofaste frivillige. Stemningen var ikke dårlig.

Dage der mærker

-Hvor er det dejligt at være her, slutter Elsebeth med varme i stemme og ansigt. Det er glæden ved arbejdet, kontakten til patienterne og de gode kolleger.

vhn

Lene Bjerregaard og Elsebeth Pedersen over gryderne med dagens middag

”Mit hjerte er fyldt med taknemmelighed...”

- Takkekortene fortæller om tiden på Hospice

Hospice Sydvestjylland modtager mange breve og kort fra familier og venner, hvis kære afsluttede deres liv på Hospice.

Nogle af brevene er indsat i gæstebogen og ligger fremme på hospice. De øvrige er lagt til side i en æske, og det er disse ca. 120 kort og breve, der danner baggrund for denne artikel.

Det er tydeligt, at kortene er udvalgt til formålet. De er utroligt smukke; nogle med blomster, andre med dyre- eller fuglemotiver. Mange er rene stemningsbilleder, en del af nærmest mytisk karakter.

Alle breve udtrykker på rørende måde en varm tak til hospice, og på forskellig vis afspejler de nogle af de tanker, følelser og glæder, som familierne har haft:

OM HUSET

- En enestående ramme for min mand og os pårørende til at afslutte et smukt liv på en værdig og professionel måde.

- Vi vil gerne takke for den måde I driver huset på, desuden har det været dejligt at være i så smukke omgivel-

ser, overalt herskede der ro og fredfyldt stemning.

- Mor nød for første gang at prøve et spabad og at få blid massage på den syge krop.

- Tænk at vi kunne gå rundt i de meget smukke, lyse og venlige omgivelser – at kunne sætte sig op i Stille- rummet og nyde freden.

være til stede.

- Vi har været glade for at ingen spørgsmål var dumme.

- Vi er meget taknemmelige for alt, hvad I har gjort for os.

- Os pårørende havde I også altid tid til at lytte til og snakke med, give et kram og komme med trøstende ord.

- Det er fantastisk at opleve,

sidste stund. Jeg havde ikke mere overskud, som du jo nok havde ”set”.

- Det var svært – men du gjorde det lettere.

- Køkkenet lavede kartoffelmos hver dag fordi det kunne han lide. Der var tænkt på alt.

SLUTORD

- Tænk at det var muligt at få stillet gæsteværelse til rådighed, at kunne bestille mad, så man kunne spise med.

- Ønsker jer alle alt mulig held og lykke i fremtiden, både personligt og professionelt, I fortjener det.

- Godt der findes sådanne steder, så man kommer godt herfra.

- Gid hospice i dag og altid - må være en del af Verdens mirakler.

- Tak for jeres store venlighed.

- Her I jeres hus forstår I at hjælpe og med nænsomhed lærer I os, at der er så mange usynlige og udefi-

nerlige skatte, der gør livet værdifuldt lige til det sidste. TAK.

Ps. Vi vedlægger et symbolsk beløb. Med håb om, at de bruges fornuftigt, dvs. til fest og ballade.

Aja Høy-Nielsen

JULEHILSENER

- Dette bliver så den første jul uden vores far. Ingen tvivl om, at han vil blive savnet ekstra meget denne aften. Ingen kan dog tage den glæde fra os, som det har været at stifte bekendtskab med jer.

PERSONALET

- Hjertelig tak for god og kærlig pleje af vor mor.

- I gjorde det lettere for os at

at der findes et sted med et helt specielt personale, der kan gøre den sidste tid til en positiv oplevelse.

- Tiden her på hospice har givet os ro og overskud til at gå videre i livet sammen.

OM NAVNGIVNE PERSONALEMEDLEMMER

- Du var helt enestående og deltagende.

- Tak til S, at du fik lidt mere samling på vor familie i den

Hospice Sydvestjylland i TV SYD

v. hospiceleder Ulla K. Jessen

" Mens jorden driver roligt rundt,
Fordeler solens strålebundt
Fra sted til sted
sin herlighed
Og drejer livets solskinsur -en tur.
Her vandrer vi ad himlens sti,
Som om vi var så evig fri,
Men sagen er,
At her som der, er vi kun gådefulde spor
Af jord" (Inger Christensen "Sang om jorden")

TV Syd ringede til Hospice i foråret 2009, fordi man gerne ville optage en udsendelse om mennesker på hospice.

"Hvad er det mon der gør, at I vælger at arbejde på et hospice?Hvad skal man kunne som sundhedsperson og hvad er det I er optaget af?", sådan spurgte journalisten Henny Husum. Det blev til 3 udsendelser á en halv time i TV Syds FORMID-DAGS TV.

I den første udsendelse, d. 6 oktober, blev jeg interviewet som hospiceleder, i den anden udsendelse, d. 13. oktober, blev hospicepsykolog Anne Berlème interviewet og d. 20. oktober blev

hospicesygeplejerske Bodil K: Sørensen interviewet. Udsendelserne kan genses ved at gå ind på Hospice Sydvestjyllands hjemmeside www.hospicesydvestjylland.dk under Nyheder.

Der vil også blive mulighed for at se uddrag af udsendelserne på en anden måde. Støtteforeningen vil engang i løbet af 2010 invitere til et hyggeligt aftensmøde, hvor vi vil vise uddrag af udsendelserne og tale om hvordan det er at være ansat på Hospice.

Nærmere information og dato bliver annonceret i Nyhedsbrevet her.

Mange nye hospicepladser

Interessen for at oprette nye hospiceinstitutioner er fortsat stor. Men der sker også udvidelser på de eksisterende hospicer. For eksempel udvider Sct. Lucas Hospice i Hellerup til 27 pladser. Og både i Jylland, på Fyn og på Sjælland og Lolland er der konkrete planer om nye hospicer.

Under valgkampen til regionsrådene har kandidaterne også udvist stor interesse for hospiceideen.

Men navnet forpligter

Nogle kommuner har planer om at oprette "kommunale hospicer", for eksempel i forbindelse med et plejehjem. Hvad er nu det?

Er det ikke godt? I vores paraplyforening, Hospice Forum, har man rejst spørgsmålet over for Sundhedsstyrelsen. Og her var svaret klart: Et hospice er en specialiseret institution, og som sådan kan et hospice ikke være kommunalt. Betegnelsen hospice må alene

anvendes af de godkendte institutioner, som økonomisk støttes af regionerne.

Julen er gavetid

Støtteforeningen for Hospice Sydvestjylland ønsker sig også julegaver. Hvert et bidrag vil blive brugt til gavn og glæde for patienterne, de pårørende og de ansatte på vores Hospice i Esbjerg. Det er let at give en gave. Brug blot indbetalingskortet på vedlagte julebrev. Bemærk venligst, at dette ikke må forveksles med det årlige kontingent.

Vi ønsker alle vore medlemmer en glædelig jul og et godt nytår!

Leif Geertsen
Formand for støtteforeningen

Nyhedsbrevet udgives af Støtteforeningen Hospice-Center Sydvestjylland, Kirkegade 70, 6700 Esbjerg.

Nyhedsbrevet udsendes 2-4 gange årligt.

Redaktion:
Christian Bendixen, CB
Leif Geertsen, LG
Viggo Høy-Nielsen, VH
Michaela Lydixen, ML

Kontingent 2010

Tak om I vil vente med at betale kontingent, til I modtager indbetalingskort til dette formål midt i februar. Det gør det meget nemmere for mig som kasserer. Der kan ellers meget nemt ske fejl, og indbetaling kan ved fejl blive sat ind som gave til støtteforeningen.

Kasserer Christain Bendixen

